

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : ABTC/NAT/0001

ชื่อโครงการ : การส่งเสริมการท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากทวีปยุโรปสู่ประเทศไทย

ชื่อนักวิจัย : 1. รองศาสตราจารย์ ดร.รานี อธิชัยกุล
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชพล ทรงสุนทรวงค์
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail Address : ranee.esi@stou.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2551 – 31 สิงหาคม 2552

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่างประเทศในประเทศไทย (2) ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุจากทวีปยุโรป (3) ศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจในการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุจากทวีปยุโรปต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ ที่พัก การคมนาคม แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภค (4) ศึกษาวิเคราะห์ความสามารถของประเทศไทยในการตอบสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยวสูงอายุจากทวีปยุโรปต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว 5 ด้าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 430 คน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนได้เสียกับการท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากภาครัฐและเอกชน จำนวน 37 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานใช้ การทดสอบค่าที และวิธีการทดสอบค่าเอฟ และ LSD ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยในปีพ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุ 2,119,675 คน และ 2,259,161 คน จากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 13,821,802 คน และ 14,464,228 คน คิดเป็นสัดส่วนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเดินทางเข้ามายังประเทศไทยร้อยละ 15.3 และ 15.6 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดตามลำดับ และมีอัตราการเติบโตจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 17.87 และ ร้อยละ 10.78 และพบว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุจากทวีปยุโรป ได้แก่ เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นครั้งแรกมากที่สุด เป็นระยะเวลา 15 วันขึ้นไป จัดเตรียมการ

เดินทางมาประเทศไทยด้วยตนเอง เดินทางร่วมกับสามีหรือภรรยา ท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ มากที่สุด การมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเนื่องมาจากความเป็นมิตรหรือมิตรไมตรีของคนไทย กิจกรรมการพักผ่อนหรือเที่ยวชม พักในโรงแรมระดับ 4 ดาว ใช้รถยนต์ในการเดินทางท่องเที่ยว ได้ทราบข้อมูลการท่องเที่ยวประเทศไทยจากเพื่อนสนิทหรือญาติมิตรมากที่สุด ใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวต่อวันต่ำกว่า 100 เหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกา นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในเดือนมกราคม อยากจะกลับมาเที่ยวประเทศไทยอีก โดยวางแผนที่จะกลับมาเที่ยวที่ประเทศไทยอีกในปี นี้ และนอกจากประเทศไทยแล้ว กลุ่มตัวอย่างสนใจท่องเที่ยวประเทศเวียดนามมากที่สุด

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวโดยภาพรวมได้แก่ เพื่อพักผ่อนและคลายเครียด เพื่อท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และเพื่อเรียนรู้และหาประสบการณ์ใหม่ ตามลำดับ ความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ปัจจัยที่มีความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ ความปลอดภัยของเมืองท่องเที่ยว ที่ตั้งของที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ปัจจัยที่มีความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ความปลอดภัยของเมืองท่องเที่ยว ที่ตั้งของที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตามลำดับ

ผลการวิจัยนำไปสู่นโยบายและมาตรการที่ภาครัฐและภาคเอกชนควรเร่งดำเนินการ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวยุโรปอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง การส่งเสริมนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว การส่งเสริมนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมืองท่องเที่ยวหลัก การปรับปรุงด้านการเดินทางเข้า-ออกและภายในประเทศ การส่งเสริมและสนับสนุนด้านที่พักและแหล่งท่องเที่ยว และการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

คำหลัก : การท่องเที่ยวผู้สูงอายุ นักท่องเที่ยวชาวยุโรป ความต้องการของนักท่องเที่ยว

ABSTRACT

Project Code : ABTC/NAT/0001

Project Title : Tourism Promotion for Senior Tourists from Europe to Thailand

Investigators : Esichaikul R., Songsoonthornwong C.

Sukhothai Thammathirat Open University

E-mail Address : ranee.esi@stou.ac.th

Project Duration : 1 September 2008 – 31 August 2009

The purposes of this research were (1) to study state of international senior tourism in Thailand; (2) to analyze travel behavior and trip characteristics of European senior tourists in Thailand; (3) to analyze travel motivation needs and travel requirements of European senior tourists on tourism components of Thailand, including accommodation, accessibility, attractions, amenities and public services; and (4) to analyze capability to satisfy travel requirements of European senior tourists on those five tourism components of Thailand.

Population and samples were 430 European senior tourists aged over 55 years traveling into Thailand. Questionnaire was used to collect data. Thirty-seven in-depth interviews were conducted from the perspectives of many stakeholders from both public and private sector. For quantitative data analysis, statistical tools employed for descriptive statistical analysis were frequency, percentage, mean, S.D., and those for inferential statistical analysis were t-test, F-test, and LSD. Content analysis was used to analyze qualitative data.

Research findings showed that there were 2,119,675 and 2,259,161 international senior tourist arrivals to Thailand in 2006 and 2007 respectively. They represented 15.3% and 15.6% of the total international tourist arrivals with 17.87% and 10.78% growth. As for travel behavior, the results showed that the majority of European senior tourists traveled to Thailand for the first time and planned to stay in Thailand for 15 days or more. Most of them traveled with their spouse, arranged their trip by themselves, and visited Bangkok

the most. The major reason to visit Thailand was friendly people. The major activity intended to do was leisure and sightseeing. They preferred to stay in a 4-star hotel, and use a car to travel around Thailand. The major source of information was family and friends. Their estimate daily expenditure was below US\$ 100. The majority of European senior tourists preferred to visit Thailand in January and will revisit this year. Besides Thailand, the respondents would like to visit Vietnam the most.

Travel motivation needs of senior tourists were to rest and relaxation, to visit new places and to learn and experience new things respectively. Three major factors of travel requirements of European senior tourists were safety of destination, location of accommodation, and natural attractions. Three major factors of capability to satisfy travel requirements of European senior tourists were safety of destination, location of accommodation, and natural attractions respectively.

The result of this research indicates necessary policies and measures for public and private sector. Important policies include tourism promotion for European senior tourists, tourism promotion for long stays, tourism promotion for medical tourists, safety protection for senior tourists, environmental improvement of tourist destinations, improvement of accessibility and local transportation, support for accommodation and attractions, and facility improvement for senior tourists.

Keywords: senior tourism, European tourist, tourist motivation and requirements